

Συνών. *γυρίστρα, γυρουλοῦ, καλντεριμι-
τζοῦ, μπολοθύρα, πορτογύρω, σοκακοῦ,
σουρταφερτατζοῦ, σουρτούκω.*

γκεζί τό, Ἀθῆν. (παλαιότ.) Πελοπν. (Μαντίν.) — Λεξ.
Πρω. Δημητρ. *γκιζὶ* Πελοπν. (Κυνουρ. Μαντίν.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *gez* = κύκλος.

1) Κύκλος χαρασσόμενος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους κατὰ τὴν παι-
διὰν «κρυφτό», ἐκ τοῦ ὁποῦ ἐξορμᾷ ἡ «μάννα» πρὸς ἀνέυ-
ρεσιν τῶν κρυμμένων συμπαικτῶν ἐνθ' ἄν.: Παροιμ. φρ.
"Εμπα μέσα 'ς τὸ γκεζί (ἐπὶ κομπορρήμονος προκαλουμένου,
ὅπως ἐμπράκτως ἐπιδείξει τὴν ἱκανότητά του, συνών. μετὴν
ἀρχαίαν «ἰδοῦ ἡ Ρόδος, ἰδοῦ καὶ τὸ πῆδημα») Λεξ. Δημητρ.
2) Συνεκδ. *γκεζάκι*, τὸ ὅπ. βλ., Λεξ. Πρω. Δημητρ.
Πβ. *καράβάκι*.

γκεζντιρεύω ἑνιαρ. *κεζτιρεύω* Πόντ. (Ἀργυρόπ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *gezdirme* = περιφέρω.

Περίαγω, περιφέρω κάποιον: Ἄσμ.

Κόρη, ὄντας ἐγένουσ'νε καὶ ὄντας ἐγεννέθες,
ἔτον καὶ δεντροφύλλωμαν κι ὁ φέγγον ἔτον νέος
κ' ἐνουσ'νε 'ς σ' ἢλ' τὸ γέννεμαν καὶ 'ς σὴν καλὴν τὴν ὥραν
νὰ κεζτιρεύω τ' ἄλογο σ', νὰ κλώθω τὰ παπούτσά σ'

(ὁ φέγγον = ἡ σελήνη, 'ς σ' ἢλ' τὸ γέννεμαν = κατὰ τὴν
ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου).

γκέζο τό, Εὐβ. (Ἀνδρων. Μετόχ.) Πελοπν. (Κόρινθ.)
γκέζον Στερελλ. (Τριχων.) *γέζου* Σάμ. *γέζος* ὁ, Πελοπν.
(Καρδαμ. Ξεχώρ.) *γκέζους* Στερελλ. (Τριχων.)

Ἐκ τῆς ρίζης *gez-* τοῦ Τουρκ. ρ. *gezme* = κι-
νοῦμαι.

1) Κίνησης, βῆμα Εὐβ. (Ἀνδρων. Μετόχ.) Πελοπν. (Κό-
ρινθ.): *Θά σοῦ δώσω καμμιά γροθιά καὶ δὲν θὰ κάνης γκέζο*
Κόρινθ. Τὸ σκότωκα τσ' ἐν ἔκαμε γκέζο Ἀνδρων. Μὴν
κάν'ς γκέζο γιὰτ' σ' ἔφαγα Μετόχ. Σκιάζεται τὸ μουλὰρ
καὶ δὲν ἔκανι γκέζο αὐτόθ. Συνών. φρ. δὲν ἔκανε
βῆμα. β) Συνεκδ., ἐλαφρὰ ἀνεπαίσθητος πνοὴ ἢ φωνὴ Σάμ.: Τὸν
χτύπα κι γέζου δὲν ἔβγαλι, Συνών. ἄχνα 2, ἀνά-
χνα 2, ἀχνάδα 2. Συνών. φρ. δὲν ἔβγαλε ἄχνα,
δὲν εἶπε κι χ. 2) Ἐπιρρηματ., ἀκαριαίως Στερελλ.
(Τριχων.): 'Νὴ πῆις γκέζου τ' γίδα μὲ τ' στομπιά π' τ'ς
ὄρ'ξες (στομπιά = πετριά). 3) Ἐπιθετ., ἄπνους Πελοπν.
(Ξεχώρ.) Στερελλ. (Τριχων.): Τοῦ ὄωτσε μία βουνέα 'ς
τὸν ὕπνο τσαὶ τὸν ἄφησε γέζο (βουνέα = γρόνθος, ὕπνος
= μῆνιγξ) Ξεχώρ. || Φρ. Πῆι γκέζους (ἔμεινε ἄπνους)
Τριχων. Συνών. φρ. πῆγε 'ς τὰ θυμαράκια,
ἔμεινε κόκκαλο-ξερός-τέξα-τέντα, τὰ
κακάρωσε, τὶναξε τὰ πέταλα.

γκείσα ἡ, σύννηθ.

Ἐκ τοῦ Ἰαπων. *geisha*.

Ἡ ἐξ ἐπαγγέλματος ἀοιδὸς καὶ χορεύτρια εἰς Ἰαπωνίαν
σύννηθ.: *Ἡ Ἰαπωνία ἔχει γκέισες ποὺ κάνουν τράκες.*
"Εφερε ἀπὸ τὴν Ἰαπωνία αὐθεντικὴ στολὴ γκέισας Ἀθῆν.

γκέλ τό, σύννηθ. *γκέλι* ἑνιαχ. *γκέλα* ἡ Πελοπν. (Βερεστ.
Φιγάλ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν.)

Ἐκ τῆς προστ. *gel* τοῦ Τουρκ. ρ. *gelme* = ἔρχο-
μαι, ἐπιστρέφω.

1) Τὸ ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἀναπήδημα ἐλαστικῆς σφαίρας σύ-

νηθ.: *Τρύπησε τὸ τόπι καὶ δὲν κάνει γκέλ σύννηθ. || Φρ. Θά*
σοῦ δώσω τέτοια φάπα, ποὺ θὰ κάνης γκέλ (ἀπειλὴ) σύννηθ.
2) Μεταφ., ἡ ἔλξις ποὺ ἀσκεῖ κάποιος ἢ κάτι σύννηθ.:
Αὐτὴ ἡ γυναῖκα κάνει γκέλ (εἶναι ἐλκυστικὴ) σύννηθ. "Εχω
ἓνα κουστούμι ποὺ κάνει γκέλ σύννηθ. Εἶχε μιὰ λιανομόναρη
γελάδα πῶκανε γκέλες Πελοπν. (Βερεστ.) Πβ. ἔκανε
τράκες.

γκέλα ἡ, σύννηθ. *κέλ-λα* Κύπρ. *γκελές* ὁ, "Ηπ.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *gelle*, ὄρος χρησιμοποιούμενος κατὰ
τὸ παίγνιον «τάβλι».

Ἡ κατὰ τὸ παίγνιον «τάβλι» περίπτωσις, κατὰ τὴν ὁ-
ποῖαν ὁ ρίπτων τοὺς κύβους φέρει ἀριθμοὺς ἀντιστοιχοῦντας
εἰς τόπους κατεχομένους ὑπὸ δύο ἢ πλείονων πεσσῶν τοῦ
ἀντιπάλου, ὥστε δὲν δύναται νὰ τοποθετήσῃ ἐπὶ τοῦ ἄβακος
τοὺς ἐκβληθέντας πεσσούς του σύννηθ.: *"Εκανα - ἔρριξα -*
ἔφερα γκέλα. Μοῦ χτύπησε ἓνα πούλι καὶ φέρνω γκέλες
συνέχεια σύννηθ. β) Μεταφ., ἡ ἀποτυχία Στερελλ. (Αἰτωλ.
Ἀκαρναν.)

γκελίρι τό, σύννηθ. *γελίρι* Σῦρ. *γίλιρ* Λέσβ. *γιλέρ* Σάμ.
γιλίρ Σάμ.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *gelir* = εἰσόδημα.

1) Κέρδος, πρόσδοδος, εἰσόδημα Μῆλ. Σῦρ.: *"Εχει πολλὰ*
γελίρια - ἔχασε τὰ γελίρια του Σῦρ. Συνών. ἀπολαβὴ,
σοδειά, μαξούλι. 2) Ἀφθονία, ὁ πλοῦτος γενικῶς
Λέσβ. Σάμ.: Αὐτὸ τοῦ γιλέρ τὸ εἶδι κι 'ς τ' ἀφένει τ' (εἰς
τὸν πατέρα του;) Σάμ. || Ἄσμ.

Χάσαμε τοῦ γιλιρί μας,
ποὺ 'βραμ' ἀπὶ τσι γουνοί μας

Λέσβ. Συνών. *ἀγαθὰ 1, ἀφέντεμα 2, ἀφέντι 6,*
ἔχει, καλὰ (βλ. καλός), κατὰσταση, πε-
ριουσία.

γκελμπερί τό, Α. Ρουμελ. (Καβακλ.) Βιθυν. (Μουδαν.
Νικομήδ.) Μακεδ. (Νάουσ.) Προπ. (Πάνορμ.) — Λεξ. Πρω.
Δημητρ. *γελβερί* Θράκ. (Τσακίλ.) *γκιλμπιρί* Θεσσ. (Ἀε-
τόλοφ. Ἀνατολ. Μελιβ. Μεγαλόβρυς. Νερόμυλ. κ.ά.) Μα-
κεδ. (Βόιον Δαμασκ. Νάουσ.) *γιλβιρί* Θάσ. Προπ. (Κύζ.)
γκιλντιρί Μακεδ. (Βόιον) *γιλντιρί* Θεσσ. (Μελιβ.) *κιλμπιρί*
Θεσσ. (Πήλ. Σκήτ. κ.ά.) κιλβιρί Θεσσ. Σάμ. (Μαραθόκ.)
τσελμπιρί Τένεδ. *τσιλβιρί* Ἄνδρ. (Κόρθ.) *κελπερίν* Κύπρ.
γκιουλμπιρί Θεσσ. (Πήλ.) Μακεδ. (Βλάστ. Βόιον Ζουπάν.)
κιουλβιρί Αἰθῆν. *γκέλμπερι* Νάυστ. Πελοπν. κ.ά. *γέρβερι*
"Ιος γκέλμπιρ Θεσσ. (Φάρσαλ.) Θράκ. (Σουφλ.) *γέλμπιρ*
Θεσσ. Σάμ. κελβερί Κρήτ. (Μουστάκ.) *κέλβερι* Κῶν.
κέλβιρ Σάμ. *κέλμπουρο* Πελοπν. (Μαραθ.) *γκελμπερή* ἡ,
Πόντ. — Λεξ. Πρω. Δημητρ. *κελπερή* Πόντ. (Χαλδ.) *γκέλ-*
μπερη Νάυστ. *γκέρμπιλη* Θεσσ. (Συκαμν.) *κέλβερη* Ἄνδρ.
Πελοπν. (Ἀργ.) *κέρβερη* Σύμ. *τσέλμπιρ* Στερελλ. (Ἀράχ.)
γκέλβερ ὁ, Θράκ. (Καρωτ.) *γκέρμπιλης* Θεσσ. (Κρυόβρ.)
κέλμπερης Σῦρ. *τσιαρμυέρης* Κῶς *γέλβουρας* Μακεδ.
(Βλάστ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *gelberi* = ἐλκυστήρ.

1) Μακρὰ σιδηρᾶ ἢ ξυλίνη ράβδος φέρουσα εἰς τὸ ἐν ἄκρον
αὐτῆς προσηλωμένον καθέτως τεμάχιον ξύλου ἢ μετάλλου
πρὸς ἐξαγωγήν τῶν ἀνθρακίων ἐκ τῆς ἐστίας τοῦ κλιβάνου
ἢ πρὸς συσσώρευσιν τοῦ ἀλωνισθέντος σίτου, σησαμίου κλπ.
Α. Ρουμελ. (Καβακλ.) Ἄνδρ. (Κόρθ. κ.ά.) Βιθυν. (Μουδαν.
Νικομήδ.) Θεσσ. (Ἀνατολ. Κρυόβρ. Μεγαλόβρ. Μελιβ. Νε-

